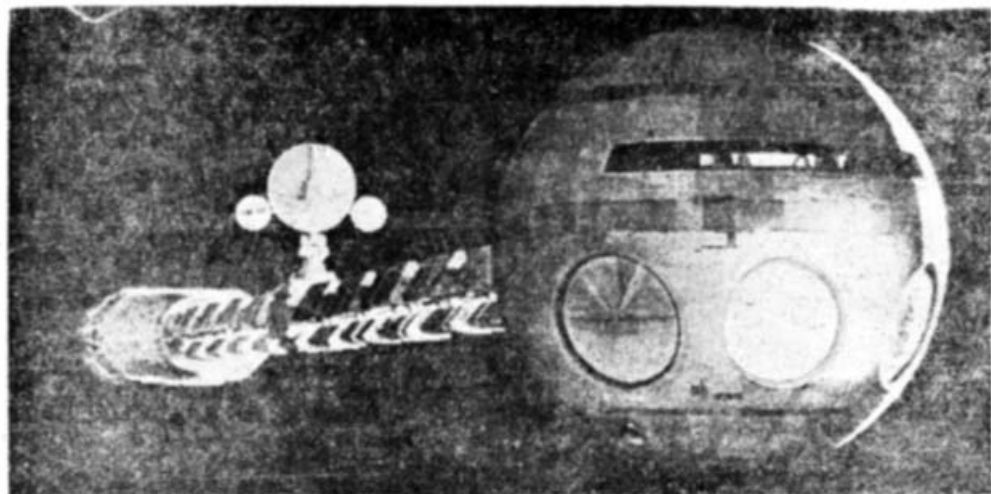

SF PRIČA

E. J. MARS

Laž s neba

● Sa irakom
Tim stravnim
I tajnim
Se sliše.
Širina
Sve više
Sum briše.
Tišina...
(Viktor Igo: Zil dusi)

— Pozvao sam vas, prijatelji, — profesor Birovljev pogleda u ozbiljna lica koja su okružila dugački sto — da bismo pokušali sasvim rasvetliti događaj koji je pre dvadeset dana uzbudio svet. Svakako pogađate da govorim o onom čudnom svetlosnom fenomenu. Astronautički institut me je ovlastio da formiram grupu od deset naučnika

i ja sam to učinio. Na raspolaganje nam je stavljen i džinovski kompjuter, koji će nam pomoći prilikom izvršavanja složenih proračuna i analiza. O pojavi svetlosnog fenomena znate već dovoljno, ali mislim da je korisno da još jednom ponovimo sve činjenice.

Pre dvanaest dana, 2. jula, tačno u ponoć, pojavila se nad jugoslovenskim gradom Banjaluka čudna svetlost. Došla je sa istoka i uskoro se izgubila na zapadu. Pojava je trajala oko 30 sekundi. Svetlost, međutim, nije nestala, nego je, krećući se otprilike brzinom od pola kilometra u sekundi, nastavila put dalje, prema zapadu. Prešla je preko Jugoslavije, a zatim presekla Italiju i Francusku i izbila na Atlanski okean. Pet sati kasnije pojavila se nad obalom Sjedinjenih Američkih Država i za nešto više od dva sata zaplovila već i Tihim okeanom. Veštom fenomenu već je bila obišla svet. Meni je odmah pala u oči činjenica da je svetlost, u stvari, nepomična. Ona je bila usmerena prema sredini Zemlje, tamo gde je u tom trenutku ponoć. Svi izveštaji su na to ukazivali. To mi je značilo samo jedno: neki zrak je dolazio iz svemira, namerno usmeren otprilike prema središtu Zemlje, da bi ga ponoć učinila više primetnim. Daljni izveštaji su potvrdili takav zaključak. Bilo je prošlo 17 sati od njene

pojave, kad se svetlost, tačno u ponoć, pojavila nad Japanom. Nastavila je zatim preko Kine. Uskoro se našla nad Ašhabadom, nisko na jugu Sovjetskog Saveza. Prešavši Aziju izbila je na Kipar. Put se dalje nastavljao preko Sredozemnog mora, a zatim preko Španije i Portugalije. Dvadeset i četiri sata su već bila prošla i svetlost je pravila svoj drugi krug oko Zemlje. Putanja, međutim, nije bila ista. Negde ispod Italije bila se spustila na svoju najnižu geografsku širinu, a onda počela lagani uspon. Kraj se mogao i predvideti: 48 sati nakon svoje prve pojave, svetlost se ponovo našla nad Banjalukom. Onda je nestala. Ja sam se, međutim, već nalazio u gradu; pet minuta ranije počeo sam svetlost pratiti iz aviona. Izvršio sam snimanje sa velike visine.

Kad se zrak izgubio nad Banjalukom, aterirao sam i pregledao snimljeni materijal. Utvrdio sam da je zrak na Banjaluku pado pod uglom od $83^{\circ}29'$. S obzirom da je geografska širina tog grada $44^{\circ}46'$, bilo je očigledno da je zrak sa ravninom ekliptike zatvarao ugao od $38^{\circ}15'$. U tom pravcu i pod tim uglom leži jedna zvezda o kojoj je jednom davno već bilo govora. To je zvezda 61 iz sazvežđa Labuda. Važno je još nešto: intenzitet svetlosti nije bio ravnomeran, već je pulsirao kao da ona u sebi nosi neku poruku. To pulsiranje traje tačno jednu minutu, a onda se ponavlja.

Šezdesetih godina ovog stoleća, dakle pre otprilike dvadeset godina, svet se zainteresovao novom hipotezom o jednom starom događaju. Sovjetski naučnici su prirodno ponzate tunguske eksplozije pokušali da objasne pražnjenjem laserskog zraka poslatog sa neke od planeta iz sistema zvezde 61 Labuda. Toga se možda ne sećate, ali verujem da znate poneki detalj o tunguskoj eksploziji. Rano ujutro, 30. juna 1908. godine, nad tunguskom tajgom pojavio se izvanredno jak blesak, koji se video više stotina kilometara daleko. Stub usijanih gasova podigao se na visinu od 20 kilometara. Na ogromnoj površini oblika eclipse srušene su čitave šume. Drveće je popadalo suprotno od mesta eksplozije. Samo se nenaseľjenosti tajge može zahvaliti što ova eksplozija ogromne snage nije donela i velik broj ljudskih žrtava. Prva ekspedicija je na mesto eksplozije stigla tek devetnaest godina kasnije.

Skoro šest decenija svetom su kružile različite hipoteze o prirodnoj eksploziji. Jedni su je objašnjavali padom meteorita, drugi eksplozijom komete ili više kometskih ledenih grudvi. Najveći nedostatak tih teorija bilo je odsustvo ostataka na mestu

eksplozije. Neki naučnici su tvrdili da je eksplodirao nepoznati svemirski brod, ali je i ta hipoteza oborena. Jasno je da međuzvezdana putovanja mogu ostvariti samo ogromni brodovi, kakvi se ne mogu spuštati na planete. Takvi brodovi bi na tlo planete slali manji brod sa jednim delom posade, a sami ostajali u orbiti. Međutim, nikakav brod ne postoji u orbiti oko Zemlje, jer bi se jednom sigurno javio. Hipoteza o eksploziji antimaterije bila je još manje verovatna. Međutim, nova teorija, teorija o laserskoj prirodnoj eksploziji bila je već sasvim prihvatljiva.

Udaljenost zvezde 61 Labuda od Zemlje iznosi 11,11 svetlosnih godina. Krajem 1882. godine zabeležena je pojava svetlećeg diska koji je prošao atmosferom a onda nestao. Ta pojava podseća na onu koja je prethodila tunguskoj eksploziji. Pola godine kasnije, 1883. godine, desila se najveća vulkanska erupcija na Zemlji: eksplodirao je vulkan Krakatu. Poznato je da dodir lave sa jonosferom stvara radio-zračenje. Njihov intenzitet ovog puta bio je dosta jak. Pretpostavimo da je 1882. stigao sa zvezde 61 Labuda laserski zrak slabog intenziteta, koji je ispitivao zonu života u okolini našeg sunca. Radio-zračenje nastalo erupcijom vulkana Krakatu, stiglo je 11.11 godina kasnije od 61 Labuda. Tamo je moglo biti protumačeno kao neki nerazumljiv odgovor, po to je nešto kasnije ka Zemlji poslat novi znak, mnogo jačeg intenziteta. Njemu je trebalo još 11.11 godina da stigne do Zemlje, što znači da je stigao 1908. Zbog prejakog intenziteta, u dodiru sa vazduhom nastalo pražnjenje zraka. Formirala se velika vatrena kugla, koja je trenutak kasnije eksplodirala. Vazduh nad tajgom svetleo je čitav dan nakon eksplozije, jer je prošireni rub zraka još uvek prelazio preko Zemlje. To je, ukratko, priča o onome zbog čega smo se ovdje sastali. Mi ćemo još jednom ispitati sve činjenice, proučiti sve izjave očevidaca i izvršiti nova traganja. Džinovski kompjuter će nam pomoći da sve to lakše analiziramo. Uz njegovu pomoć pokušaćemo da dešifrujemo poruku koju je sadržavao laserski zrak.

* * *

Pola godine nakon ovog sastanka, svetom se iznenada proširila vest da je poruka dešifrovana. Njen tekst je glasio:

— „Nepoznata živa bića! Vaša zvezda spada u grupu onih koje dopuštaju pretpostavke o životu na njihovim planetama. Dugo vremena smo nastojali da uhvatimo neke logične signale kojima biste ukazali

na svoje postojanje. Nismo uspjeli, ali nismo ni obeshrabreni. Odlučili smo da vas pokušamo pronaći. Naša planeta je član Prstena života, na čijem univerzalnom jeziku vam i emitujemo ovo saopštenje. Prsten života su veoma davno stvorila dva prastara naroda naše galaksije. Od tog vremena Svemirom kruži štafeta poruka:

„Svim živim bićima! Pružite nam svoje misli; odgovorite na naš poziv i šaljite štafetu poruku dalje. Sve planete na kojima postoji stvaralački život, a za koje znamo, udružili smo se u Prsten života. Njegovo beskrajno znanje stavili smo u službu progressa u Svemiru. Zelimo da nam se i vi pridružite!

Nepoznata živa bića! Ako postojite, pošaljite poruku dalje, tamo gde mislite da postoji život. Zatim se okrenite nama. Mi čekamo vaš odgovor“

* * *

Osamnaest meseci pre sastanka na kojem je deset naučnika odlučilo da pokuša dešifrovati lasersku poruku, jednu svetlosnu godinu udaljen od Zemlje — zvezda 61 Labuda, nalazio se jedan svemirski brod. Lebdeo je nepomično, ne menjajući svoj položaj prema Zemlji i Sunčevom sistemu. Bilo je prošlo nešto više od stotinu trideset stoleća od kako je krenuo prema zvezdi 61 Labuda. Čitav put od Zemlje trebalo je da pređe u deset etapa emitovanja, od kojih bi svaka trajala po pet minuta. Prva etapa ga je — pretvorenog u energiju — prenela jednu svetlosnu godinu daleko od Zemlje i opet pretvorila u masu, u njegov prvobitni oblik. Tada su emitterski uređaji iz nepoznatog razloga eksplodirali i brod je ostao nepomičan, bez nade da će ponovo krenuti. Dvojici kosmonauta bilo je ostalo jedino da čekaju pomoć, jer sami ništa nisu mogli da urade. Godina dana uzaludnog čekanja donela im je saznanje da nešto nije u redu. Uskoro su stigli već mnogo oslabljeni radio-talasi koji su u sebi nosili vesti da se Zemlji približava neko svemirsko telo, veće od Jupiterovog meseca Jo. Na Zemlji su očekivali katastrofu. Onda su radio talasi doneli vest da je telo ušlo u orbitu Zemlje. Pastalo je tako njen mesec. Ravnoteža je bila poremećena. Razlila su se mora i izbili vulkani. Ogromni oblaci pokrili su planetu uzdrmanu zemljotresima, sprženu lavom i raskvašenu ogromnim poplavama. Vesti su zatim prestale da stižu. Kosmonautima je bilo jasno da se još godinu dana ranije — onda kad su poslednji radio-talasi upućeni sa nje — Zemlja našla pred potopom, pred

gotovo potpunim uništenjem. Morali su mirno sačekati da život opet uđe u normalne tokove, mada ih je teško pogađalo saznanje da su svi oni koje su poznavali verovatno mrtvi i da se Zemlja pretvorila u pakao. Predali su brod kompjuterskim uređajima, koji će ga sami održavati, a oni su se uspravili u hibernetskim kabinama. Automatski uređaji su svakih stotinu godina slali prema Zemlji laserski zrak trajanja tri minute, a onda čekali odgovor. U slučaju da stigne, oni bi odmah probudili kosmonaute. Odgovor, međutim, nije stizao čitavih stotinu dvadeset i devet stoleća. Onda su, 11 godina nakon upućivanja poslednjeg zraka, uhvaćeni nekakvi slabi signali i kosmonauti su probuđeni. Odmah su ponovo ka Zemlji uputili zrak, ali odgovor nije stigao dve godine kasnije. Još četiri puta su ga, svake druge godine, slali na Zemlju — ali nisu dobili nikakav odgovor. Dvanaeste godine uputili su veoma snažan zrak, s namerom da on tamo izazove eksploziju u atmosferi. Ali ni nakon toga nije stigao nikakav odgovor. Bilo je očigledno da zračenje nisu stvorili ljudi. Kosmonauti su se opet uspavali.

Njihov poslednji san trajao je dosta kratko. Šezdeset godina nakon poslednjeg uspavlivanja, uređaji su ih opet probudili. Bili su uhvaćeni nerazumljivi radio-talasi koji su poticali sa Zemlje. To je maglo značiti samo to da život na Zemlji ipak postoji i da se opet razvija. Ali, dali će taj život odmah upraviti svoje oči ka svemiru, ili će proći hiljade godina pre nego to učini? To pitanje mučilo je kosmonaute i na kraju su odlučili da izvrše proveru. Poslali su na Zemlju poruku na starom jeziku Zemlje. Govorili su o štafeti, o zvezdi prema kojoj su bili pošli. Izmislili su Prsten života, znajući da će to ljude oduševiti. U telodnevniku ostala je snimljena njihova poslednja za beleška:

— „Slagali smo ljudima, ali sigurni smo da se oni neće ljutiti kad im to jednom kažemo. U njihovom interesu je da ubrzaju razvoj nauke, želeći tako što brži kontakt sa civilizacijama izmišljenog Prstena života. Pedeset godina kasnije obratićemo se ljudima ponovo. Tada će oni već moći da nam pomognu. Reći ćemo im istinu i zamoliti ih da pošalju brod koji će nam pomoći i vratiti nas na rodnu planetu. Biće to za nas najlepši dan. Sada odlazimo na svoj poslednji, pedesetogodišnji san. Sanjaćemo Zemlju, njene oblake i more, planine i ravnice, i, najviše od svega, čvrsto tlo pod nogama i divnu sunčevu svetlost nad glavom. Sanjaćemo svoja prastara sećanja. A onda ćemo ih pretvoriti u stvarnost...“